

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-159

7.3.2023

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – disp. – opphør av forsikring grunnet manglende betaling – helse.

Klager ble ilagt gebyr for perioden fra og med 8.9.21 til og med 13.9.21. Gebyret ble ilagt etter at klagers forsikring gikk til opphør grunnet manglende betaling den 7.9.21. Ny forsikring ble tegnet 14.9.21. Klager fremmet klage mot gebyret og anførte at han hadde vært alvorlig syk i gebyrperioden. Klager vedla dokumentasjon fra et sykehus i Serbia hvor det blant annet fremgikk at han fikk påvist symptomer på Covid-19 den 21.7.21, og at han var til kontroll i november 2021 og mars 2022. I klagen skrev klager videre at han var i karantene på sykehus 21.7.21 til 30.3.22 i utlandet. Han anførte også at faktura til forsikringsforetaket ble betalt i tide, og at foretaket ikke aktiverte forsikringene. Trafikksforsikringsforeningen kom til at gebyret var korrekt ilagt og fant ikke grunnlag for å ettergi hele eller deler av gebyrileggelsen. Foreningen viste til at det ikke var dokumentert at klager var helt ute av stand til å opprettholde forsikringen eller ordne opp i det uforsikrede forholdet grunnet helsemessige årsaker. Nemnda kom til at vilkårene for gebyrileggelse var oppfylt, og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon. Etter nemndas vurdering lå det innenfor klagers kontroll å sørge for at forsikringen ikke gikk til opphør.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: Gebyr ilagt fra og med 8.9.21 til og med 13.9.21.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Ifølge TFFAuto ble salgsmelding vedrørende klagers kjøp av kjøretøy med registreringsnummer (...) levert til Statens vegvesen med vedtaksdato den 30.6.21. Kjøretøyet var forsikret frem til den 7.9.21, da forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling.

Gebyrkravet ble sendt til klager per Digipost 13.9.21.

Ny forsikring ble tegnet 14.9.21.

I klage til Trafikksforsikringsforeningen skrev klager at han var alvorlig syk i gebyrperioden. Klager vedla også dokumentasjon fra et sykehus i Serbia hvor det blant annet fremgikk at han fikk påvist symptomer på Covid-19 den 21.7.21, og at han var til kontroll i november og mars 2022. I klagen skrev klager videre at han var i karantene på sykehus 21.7.21 til 30.3.22 i utlandet. Han anførte også at faktura til foretaket ble betalt i tide, og at foretaket ikke aktiverte forsikringene.

Den 23.6.22 ba Trafikksforsikringsforeningen foretaket om å oversende informasjon vedrørende opphøret av forsikringsavtalen. Foretaket vedla kopi av purring sendt til klager per post 9.8.21 med forfall 23.8.21.

Klager avviser at det er grunnlag for å ilegge gebyr og anfører at gebyret må ettergis fordi han var innlagt på sykehus og i karantene for Covid-19 i perioden fra juni 2021 til mars 2022. Klager har

forklart at han lå i respirator i 40 dager i to perioder. Klager viser til vedlagt dokumentasjon vedrørende sin helsetilstand i perioden. Klager redegjør også for at han er kronisk syk og avhengig av oksygen etter en arbeidsulykke i 2011. Klager var i perioden hasteinnlagt på sykehus grunnet blodpropp. Myndighetene i landet ga forbud mot bevegelse og inndro passet til klager. Klager anfører videre at gebyret må ettergis fordi han betalte alle fakturaer fra foretaket.

Trafikksforsikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen og anfører at gebyret er korrekt ilagt, og at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon. Basert på foretakets uttalelse og vedlegg legger Trafikksforsikringsforeningen til grunn at foretaket varslet klager på korrekt måte vedrørende manglende betaling. Grunnet manglende betaling, opphørte forsikringen, og kjøretøyet ble uforsikret i perioden 8.9.21 til og med 13.12.21. Klager ble varslet av Trafikksforsikringsforeningen i henhold til gjeldende forskrift.

Trafikksforsikringsforeningen finner ikke grunn til å ettergi gebyret. Betalingsmislighold vil som utgangspunkt regnes som et forhold innenfor forsikringstakerens kontroll. Det er heller ikke dokumentert at klager har ligget på sykehus i gebyrperioden. Foreningen har forståelse for at sykdom kan ha vanskeliggjort enkelte gjøremål, men dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt. Det er kun i de tilfeller der sykdommen har gjort eier helt ute av stand til å opprettholde forsikringen eller ordne opp i det uforsikrede forholdet at gebyret kan ettergis.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet fant ikke grunnlag for å gi klager medhold. Fra sekretariatets avgjørelse hitsettes:

Spørsmål som ikke kan behandles i denne saken

Ut fra det du har anført kan det reises spørsmål om deler av saken ligger utenfor hva som kan behandles i saken mot Trafikksforsikringsforeningen, og om enkelte spørsmål heller burde ha vært behandlet i en sak mellom deg og ditt forsikringsforetak. Vi kan ikke ta stilling til spørsmål mellom deg og ditt foretak i denne saken.

I denne saken, som gjelder illeggelse av gebyr etter bilansvarslova og gebyrforskriften, har vi ikke anledning til å vurdere om foretaket korrekt har brakt forsikringen til opphør, da dette er et forhold mellom deg og foretaket. Ved behandling av gebyrsaken må vi legge til grunn opplysningene som er registrert i TFFAuto, altså at forsikringen gikk til opphør 7.9.21.

Hvis du mener at foretaket er ansvarlig for den manglende forsikringsdekningen og eventuelt gebyret som derved er påløpt, er dette et forhold du må ta opp med foretaket. Du kan for eksempel fremme klage til foretaket om at opphøret av forsikringen ikke er gyldig. Dette kan gjøres selv om du ikke får medhold i klagesaken mot Trafikksforsikringsforeningen. Du har også mulighet til å klage foretaket videre inn til Finansklagenemnda Skade (se www.finkn.no – "send klage").

I saken mot Trafikksforsikringsforeningen legger vi til grunn at du ønsker klagen behandlet fordi du mener at gebyret bør falle bort fordi den manglende forsikringsdekningen skyldes forhold som du ikke kan klandres for (dispensasjon).

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Slik vi forstår din klage mener du at gebyret må ettergis fordi du fikk Covid-19 og ble alvorlig syk. Du har forklart at du ble innlagt på sykehus i karantene i perioden juli 2021 – mars 2022, og at du skal ha havnet i respirator. Du har senere forklart at du fikk blodpropp og ble hasteoperert i perioden forsikringen gikk til opphør. Du har også vist til at du er kronisk syk som følge av en arbeidsulykke i 2011.

Spørsmålet er om forholdene over gir grunnlag for å ettergi gebyret helt eller delvis.

Gebyret må altså betales med mindre det foreligger forhold som kan gi grunnlag for dispensasjon etter reglene i bilansvarslova § 17 a annet ledd og gebyrforskriften § 9. Ettergivelse kan skje dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskylde som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll". I Prop. 1 LS (2017-2018) s. 202 skrev Finansdepartementet blant annet at:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Det skal etter dette svært mye til for å få ettergitt en gebyrileggelse etter denne bestemmelsen.

Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) har i avgjørelse FinKN 2019-373 uttalt at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkelts "kontrollsfære", og at det følgelig er et forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i avgjørelse FinKN 2021-692 er "dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold er etter gjeldende rett nærmest utelukket".

Foretaket har fremlagt kopi av purring datert 9.8.21 med forfallsdato 23.8.21. I varselet fremgikk det at forsikringen ville gå til opphør dersom du ikke betalte innen forfall den 23.8.21. Ut fra den vedlagte dokumentasjonen kan det derfor fremstå som om foretaket varslet deg om at forsikringen ville gå til opphør. Det må da antas å ligge innenfor din kontroll å betale forsikringspremien til oppgitt tidspunkt, og det er da ikke grunnlag for å gi dispensasjon.

At sykdom virker inn og gjør det vanskelig å foreta seg det som er nødvendig for å hindre at det påløper gebyr, har ikke blitt ansett som tilstrekkelig til å fritta for gebyrplikt, jf. for eksempel FinKN 2019-218. Dispensasjon forutsetter at det legges frem dokumentasjon som tilsier at man som følge av helsemessige forhold har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger en eier av et kjøretøy, jf. FinKN 2020-514.

Du har fremlagt helsedokumentasjon oversatt fra serbisk til engelsk. I ett av dokumentene står det at du fikk luftveissymptomer i juli 2021 og at du var på såkalt "checkup" 2.8.21. I dokumentet "Digital Green Certificate" fremgår det nederst at du testet positivt for Covid-19 den 2.11.21. Videre skal du også ha vært inne til kontroll den 30.3.22 grunnet smerter i brystet ved pusting.

Vi tviler ikke på at du har vært syk i perioden, men vi kan ikke ut fra den vedlagte dokumentasjonen se at du skal ha vært innlagt på sykehus, eller at sykdomsforløpet har vært av en slik grad at det lå utenfor din kontroll å overholde forsikringsplikten i gebyrperioden. Vi finner det derfor ikke bevist at du i gebyrperioden skal ha vært ute av stand til å ivareta din forpliktelse om å holde kjøretøyet forsikret.

Vi har forståelse for at du kan ha hatt vanskeligheter med å overholde forsikringsplikten, men vår konklusjon er at det ikke er sannsynliggjort at det foreligger grunnlag for å ettergi gebyret som følge av sykdom, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9.

Du har ikke fått medhold i klagen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (gebyrforskriften) bestemmer i § 6 at siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn som hovedregel, skal varsles elektronisk (SMS eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret så fremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikkforsikringsforeningen. Dersom slik informasjon ikke er tilgjengelig, skal varslet skje samtidig med utskrivning av gebyr.

Trafikkforsikringsforeningen har i saken dokumentert at verken telefonnummer eller e-postadresse var tilgjengelig i TFFAuto da forsikringen gikk til opphør 7.9.21, og gebyret ble derfor varslet samtidig med utskrivning av gebyr på Digipost 13.9.21 til klager som allerede dagen etter brakte forsikringen i orden igjen.

Varslingen skjedde i dette tilfellet først etter at det var gått en uke etter at forsikringen ble meldt opphørt, noe som etter nemndas syn er på grensen av det akseptable. Viktigheten av å motivere til å holde kjøretøyet løpende forsikret og begrense gebyrperiodens lengde fremgår av forskriftens § 6 og er også fremhevet av lovgiver i proposisjonen som ligger til grunn for gebyrordningen, og

bekreftes ved at klager umiddelbart etter mottatt varsel brakte forholdet i orden igjen.

Klagers anførsel om at han betalte alle sine forsikringer til rett tid, står i motstrid til den skriftlige dokumentasjonen som er lagt frem av hans foretak og kan derfor ikke legges til grunn. Nemnda har merket seg at foretaket i purring 9.8.21 varslet opphør 23.8.21, men først 7.9.21 trakk garantien. Klager fikk således forlenget frist for å unngå opphør med påfølgende gebyr.

Nemnda er etter dette kommet til at gebyret er korrekt ilagt.

Klager har anført at han fra juli 2021 til mars 2022 var ute av stand til å ivareta sine økonomiske anliggender på grunn av alvorlig sykdom og forbud mot å reise tilbake til Norge. Han mener derfor at det ilagte gebyret bør falle bort.

Nemnda viser til den generelle, rettslige redegjørelse for adgangen til å dispensere fra gebyr som er lovlig ilagt, i sekretariatets avgjørelse slik den er inntatt ovenfor. Nemnda er enig i og slutter seg til det som der er fremholdt.

Klager har fremlagt medisinsk dokumentasjon som underbygger hans påstand om store helsemessige problemer høsten/vinteren 2021/2022, og det er ikke grunn til å tvile på at hans sykdom innebar begrensede muligheter for å forlate det landet han oppholdt seg i.

Lovens regel om adgangen til dispensasjon krever imidlertid at sykdommen nærmest må innebære total handlingslammelse. Det skjer svært sjelden i dagens samfunn med mulighet for elektronisk kommunikasjon.

I dette tilfellet ble klager registrert som eier av kjøretøyet 30.6.21. Dokumentasjonen fra hans foretak viser at han med virkning fra 1.7.21 tegnet forsikring frem til 20.4.22. Premien skulle betales i ni terminer, og misligholdet gjaldt første termin. Klager måtte følgelig være klar over at han kort tid etter tegningen ville få krav om betaling av premie, og han kunne derfor allerede fra tegningen ha inngått en avtale med sin bank som sikret betaling av premien uavhengig av hvor han selv befant seg. Sykdommen kan uansett etter nemndas syn ikke ha hatt betydning for klagers mulighet for å ordne sine økonomiske anliggender, idet han, som allerede nevnt, umiddelbart etter å ha mottatt gebyrkravet brakte forsikringen i orden igjen.

Det er etter dette ikke adgang for nemnda til å dispensere fra det ilagte gebyret som klager derfor plikter å betale.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Terje Løyning (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).